

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Suensaarenkatu 4
95400 Tornio

Annetaan julkipanon jälkeen
22.02.2019

dnro 737/10.03.00/2018

NAPAPIIRIN KULJETUS OY:N MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPA MAA-AINESTEN OTTAMISEEN, LOUHIKASEEN JA MURSKAUKSEEN KIINTEISTÖLLÄ VONKAVAARA 851-432-22-34, TORNIO

HAKIJA Napapiirin Kuljetus Oy
Marttiinintie 10
96300 Rovaniemi
Y-tunnus: 0195373-5

Yhteyshenkilö: Teemu Maikkunen p. 0400 613781

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Maa-aines- ja ympäristölupaa haetaan kiviainesten ottamiseen ja murskaukseen. Hakemuksen mukainen alue sijaitsee Tornion kunnan Korpikylässä, Vonkavaarassa, noin 35 kilometriä Tornion keskustasta pohjoiseen, vt 21 läheisyydessä sijaitsevalla kallioalueella, kiinteistöllä Vonkavaara 851-432-22-34. Maa-aineslupaa ja ympäristölupaa haetaan 10 vuodeksi.

Hakemus sisältää maa-aineslain 21§:n ja ympäristönsuojelulain 199§:n mukaisen esityksen ottotoiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Päätös sisältää maa-aineslain 21§:n ja ympäristönsuojelulain 199§:n mukaisen ratkaisun täytäntöönpanosta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c ja e mukaan kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää, ja murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, ovat lupavelvollisia.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toimipaikat:
Puhelin ja

Tornio
sähköposti:

Suensaarenkatu 4
94400 KEMINMAA

Keminmaa

Kunnantie 3

Puh.

(016) 432 11 (vaihe)

95400 TORNIO

etunimi.sukunimi@tornio.fi

Maa-aineslain 7 §:n mukaisena lupaviranomaisena toimii Meri-Lapin ympäristölautakunta (JohtoS 4 §). Ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Torniossa toimii Meri-Lapin ympäristölautakunta, ratkaisee kivenlouhimon tai sellaisen muun kuin maanrakennustoimintaan liittyvän kivenlouhinnan, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää, kiinteä murskaamon tai sellaisen tietyllä alueella sijoitettavan siirrettävän murskaamon, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, ympäristöluvan.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on jätetty 23.10.2018 ja sitä on täydennetty 15.11.2018 kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmalla ja louhosvesien käsittelyn kuvauksella.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Alueella on ollut ympäristölautakunnan 18.11.2008 § 111 päätöksellään myöntämä maa-aineslupa, jonka voimassaolo on päätynyt 30.6.2018. Alueella on voimassa oleva, Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunnan 12.4.2011 § 54 päätöksellään myöntämä ympäristölupa. Alue sijaitsee maakuntakaavassa MA-alueella.

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse pohjavesialueella, mutta sen itäpuolella, noin 300 metrin etäisyydellä ottoalueesta, sijaitsee Revonpesämaan (1285139) veden hankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Vonkavaaran vesiyhtymän vedenotto sijaitsee noin 350 metrin etäisyydellä ottoalueesta itään. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelun kannalta merkittäviä alueita tai kohteita, eikä tiedossa olevia muinaisjäänneksiä.

Lähin vakituinen asutus sijaitsee suunnitellulta ottoalueelta noin 400 metrin etäisyydellä ja vapaa-ajan asutus noin 500 metrin etäisyydellä länteen.

TOIMINTA

Kalliokiviaineksen otto

Napapiirin Kuljetus Oy hakee lupaa ottaa noin 1,81 ha:n suuruiselta ottamisalueelta kalliokiviainesta pohjavesipinnan yläpuolelta 85 000 m³ kymmenen vuoden aikana. Otto ulotetaan tasolle +44,0(N2000).

Kallion pinta paljastetaan louhittavalta alueelta ja murskataan eri lajikkeiksi. Pintamaita on osin alueelta jo poistettu. Kiviainesta on tarkoitus käyttää lähistön rakennuskohteisiin. Tukitoiminta- ja varastoalueena käytetään

ottoalueen länsipuolista aluetta, joka on kooltaan noin 0,5 ha. Naapuritiloihin jätetään 30 metrin suojavyöhyke.

Vuonna 2008 myönnetyn luvan lupamääräysten mukainen pohjavesiputki on hävinnyt. Alueelle on asennettu uusi pohjavesiputki. Pohjaveden pinnan korkeus oli 14.11.2018 +41,70.

Alue on aidattu ja alueelle johtavalla tiellä on puomi estämässä asiattoman ja tarpeettoman liikenteen alueella. Rakenteet varustetaan varoituskyltein.

Hakemuksen mukaan louhosvedet ohjataan ottoaluetta ympäröiviin ojiin. Vesi poistuu luonnollisesti. Alueella ei todennäköisesti ole tarvetta suorittaa pumppauksia. Mikäli vettä täytyy pumpata toisen maalle, tehdään siitä sopimus ko. maanomistajan kanssa.

Ottamistoiminnassa tullaan noudattamaan yleisiä sora- ja täytemaakuoppien turvallisuusmääräyksiä ja pohjaveden suojelussa Lapin ympäristökeskuksen ohjeita. Maa-aineksia otetaan niin, että ottamisen vaikutukset luontoon ovat mahdollisimman vähäiset eikä ottamistoiminnasta aiheudu ympäristölle vaaraa eikä kohtuullisin kustannuksin vältettävää haittaa.

Louhinta ja murskaus

Toiminta koostuu porauksesta, panostuksesta, räjäytyksestä ja ylisuurten lohkaroiden rikotuksesta. Louhittavalta alueelta poistetaan pintamaat ennen louhintatyötä. Kalliota louhitaan ennen murskausta aina murskaukseen tarvittava määrä yhdellä tai useammalla räjäytyksellä.

Murskaus tehdään kolmivaiheisella AA 105 tyyppisellä murskauslaitoksella, jota syöttää pyöräkuormaaja. Murskaustoiminnassa tarvittava sähkö tuotetaan aggregaatilla. Valmis murske kuljetetaan varastokasaan pyöräkuormaajalla. Murskauslaitos on toiminta-alueella vuosittain ainoastaan murskaustyön keston ajan.

Ennen louhinta-/räjäytystyötä varmistetaan, ettei alueella ole ihmisiä ja esimerkiksi poroja. Alueelle johtavat tieurat suljetaan tarpeen mukaan väliaikaisesti.

Toimintojen ajankohdat

Toimintaa on arviolta kaksi kertaa vuodessa kahden kuukauden ajan. Murskaamista tapahtuu arkipäivinä klo 6.00–22.00. Poraamista tapahtuu arkipäivinä klo 7.00–21.00 ja rikotusta arkipäivisin klo 7.00–22.00. Räjäyttämistä tapahtuu arkipäivisin klo 8.00–18.00. Kuormaamista ja kuljetusta tapahtuu maanantaista lauantaihin klo 6.00–22.00.

Raaka-aineet ja polttoaineet sekä niiden varastointi

Toiminta-alueella tuotetaan kiviainesta keskimäärin 20 000 tonnia vuodessa ja maksimissaan 100 000 t/v. Mursketuotteita säilytetään yhdestä kahteen vuotta.

Kevyttä polttoöljyä kuluu vuosittain keskimäärin 14 tonnia ja maksimissaan noin 70 tonnia. Voiteluaineiden vuosittainen kulutus on keskimäärin 0,2 tonnia, maksimikulutus korkeintaan 1,0 tonnia. Öljyä kuluu vuosittain keskimäärin 0,3 tonnia ja maksimissaan 1,5 tonnia. Räjähdysaineita kuluu vuosittain keskimäärin 4,5 tonnia ja maksimissaan 22 tonnia. Räjähdysaineena käytetään pääsääntöisesti emulsioräjähteitä, kuten kermitiitti. Räjähdysaineita ei varastoida alueella. Polttoaineita säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai säiliöissä, joissa on kiinteä valuma-allas. Tankkauspaikat ja öljysäiliöiden alustat suojataan tiiviillä rakenteella ja reunat korotetaan.

Maisemointi

Louhinnan jälkeen alue muotoillaan ja maisemoidaan Ympäristöoppaan 85 (Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito, Ympäristöministeriö, 2001) ohjeiden mukaisesti. Rinteet luiskataan kaltevuuteen 1:2 tarpeen mukaan porrastaen. Luiskien yläreunoille asetetaan isommista kivistä harva rivistö osoittamaan muuttuva pinnan muoto maastossa.

Alueelta kuorittuja pintamaita käytetään maisemoinnissa. Pintamaita käytetään vain vedenpinnan yläpuolisten osien maisemointiin. Alueet, jotka ovat suotuisia puuston kasvulle, istutetaan kotimaisia puulajeja. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jo ottotoiminnan aikana.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Melu

Poravaunun lähtömelutaso on noin 120–125 dB. Poravaunun ääni on tasaista. Poravaunu on rinteiden päällä, joten sen aiheuttama melu on murskauslaitoksen meluun verrattuna vaikeampi torjua.

Murskauslaitoksessa melua synnyttää erityisesti esimurskain ja seulat. Kun pintamaakasat ja murskeiden varastokasat sijoitetaan murskauslaitoksen ympärille, ja laitos sijoitetaan mahdollisimman alhaiselle tasolle sekä suojaavien maastonmuotojen taakse, ei melusta ole häiriöitä ympäristölle ja melutason ohjearvojen mukainen päiväajan ekvivalenttitaso (6.00–22.00) 55 dB alittuu.

Tärinä

Räjäytys aiheuttaa voimakasta melua, mutta sitä esiintyy harvoin (yleensä 1 krt/25 000 tn) ja vain hyvin lyhyt aika kerrallaan, 1-2 sekuntia. Räjäyttämisen aiheuttama tärinä ei yllä lähimpiin asuinrakennuksiin asti.

Pöly

Porauksessa syntyvää pölyä eli poraussoijaa kerätään poravaunuun sijoitetun pölynkeräyslaitteiston avulla. Porauksessa syntyvän pölyn talteenotto alkaa poraussoijan noustessa ylöspäin porausreiän huuhteluilmalla mukana. Hienoaines kulkee esierottimena toimivaan sykloniin, jossa ilmavirrasta poistuu karkeampi pölyaines. Pölyhiukkasia sisältävä ilma menee hienoerottimeen, jossa ilmasta erottuva pöly jää suodattimiin. Suodattimet puhdistetaan suodattimien sisään ohjatulla paineisella ja pölykakku putoaa

kalliolle. Poravaunun pölynerotusjärjestelmän pölynerotuskyky on 95 % luokkaa. Pöly siis käytetään räjäyttämisen jälkeen louheen seassa.

Murskauslaitoksella syntyvää pölyä vähennetään tarvittaessa kastelulla. Kastelua voidaan tehdä lämpiminä aikoina. Kylmänä aikana voidaan tarvittaessa lisätä koteloiteja, mikäli pölyhaittaa aiheutuu.

Toiminnasta aiheutuvat vuosipäästöt ovat:

Aine	Päästöt (t/v)
Hiukkaset (sis. pöly)	0,6
Typen oksidit (NO _x)	0,02
Rikkidioksidi (SO ₂)	0,02
Hiilidioksidi (CO ₂)	45

Jätteet

Toiminnassa syntyy talousjätettä arviolta 500 kiloa vuodessa ja ne toimitetaan kunnalliseen jätekeräykseen. Käymäläjätevedet johdetaan umpisäiliöön, josta niiden keräilyä hoitaa luvat omaava yrittäjä. Sosiaalituloissa syntyvät harmaat jätevedet imeytetään maahan.

Kaivannaisjätteet

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on hakemuksen liitteenä. Toiminnassa ei synny kaivannaisjätteitä, vaan kaikki tuotteet käytetään maanrakentamiseen tai maisemointiin. Kaivannaisjättesuunnitelman mukaan alueelta kuorittavat pintamaat, arviolta noin 1520 m³-ktr, käytetään pintaverhouksessa. Kannot ja hakkuutähteet, arviolta 200 m³-ktr käytetään pintaverhouksessa.

Liikenne

Kulku alueelle tapahtuu valtatieltä 21 lähtevää soratietä pitkin. Käynti valtatieltä soratielle on Jokivarrentie 3779 kohdalta.

Laitoksen toiminnasta aiheutuvaa raskasta liikennettä alueelle on kysynnän mukaan maksimissaan 40 käyntikertaa vuorokaudessa. Työmaateitä ei ole pinnoitettu. Soratien pölyämistä estetään tarvittaessa kastelemalla tai suolauksella.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Käytettävät koneet ovat uudehkoja ja niillä on parhaat teho/hyöty -suhteet. Koneita ja laitteita huolletaan säännöllisesti.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Toiminnasta aiheutuva todennäköinen riski on polttoainepäästö maaperään. Riskiä minimoidaan suorittamalla tankkaukset erityistä varovaisuutta käyttäen ja käyttämällä kaksoisvaipallisia säiliöitä. Mikäli polttoainetta pääsee maaperään, aloitetaan onnettomuuden torjunta viipymättä. Polttoaine pyritään

imeyttämään imeytysturpeeseen, jota murskauslaitoksella on käytettävissä. Onnettomuudesta ilmoitetaan palokunnalle ja pilaantunut maa-aines toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoaikaan, kuten Savaterra Oy:n jätteenkäsittelylaitokseen Kemiin.

Toiminnan tarkkailu

Toiminnan käyttötarkkailuna suoritetaan työkoneiden ja laitteiden tarkastus aina työvuoron alussa sekä jatkuvaa tarkkailua työn aikana. Öljyn ja polttoaineen kulutusta verrataan saavutettuihin tuotantomääriin. Lisäksi suoritetaan maa-ainesluvan lupamääräysten mukaista tarkkailua.

HAKIJAN PERUSTELU ESITYKSEEN OTTOTOIMINNAN ALOITTAMISEEN ENNEN PÄÄTÖKSEN LAINVOIMAISEKSI TULOJA

Hakijan perustelut: Maa-ainesten saatavuuden turvaamiseksi tulisi toiminta saada aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Asiassa on kysymys jo käynnissä olevan toiminnan jatkamisesta, jonka Korkein hallinto-oikeus on hyväksynyt vuonna 2010 antamallaan päätöksellä. Hakemuksessa tarkoitetun toiminnan jatkuminen on alueen infran rakentamisen kannalta välttämätöntä.

Toiminnan aloittaminen ei yllä mainituista syistä tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen (MAL 13§, MAA 3§, YSL 43, 44 §; YSA 11 §)

Hakemuksesta on kuulutettu Tornion kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja internet -sivulla 31.10.–30.11.2018.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille ja muille asianosaisille.

Lausunnot, muistutukset ja hakijan antamat vastineet (MAL 7§, YSL 42 §)

Terveydensuojeluviranomaisen sähköposti 3.12.2018:

”Vonkavaaran vesiyhtymän verkostosta otetut viranomaisnäytteet ovat olleet moitteettomia veden laadun suhteen.”

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 11.12.2018:

”Lapin ELY -keskus toteaa, että maa-ainesten ottaminen, louhinta ja murskaus voivat alueella olla mahdollisia ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain (maa-ainesten ottaminen), ympäristönsuojelulain (louhinta ja murskaus) vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan toiminnasta ei saa myöskään aiheutua terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä räistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta pysyvää räsitusta esim. pölyn, melun ja tärinän takia.

Ottamisalueella ja sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan muinaisjäännöskohteita.

Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että louhosvedet valuvat pois päin pohjavesialueesta. Mikäli pumppausta joudutaan suorittamaan toisen maalle, on siitä tehtävä sopimus ko. maanomistajan kanssa. Johdettavien vesien laatua tulee tarkkailla ylivirtaamakausiona keväällä ja syksyllä.

Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön sekä viereisiin tiloihin.

Melu/pöly

Ottoalueesta ei ole tehty melumallinnusta. Pölypäästöjä syntyy murskausprosessin eri vaiheissa ja sen leviämistä on estettävä ja olosuhteiden ja mahdollisuuksien mukaan kastelemalla käsiteltävä materiaali. Pölyämistä voidaan myös estää pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä.

Toiminta

Louhinnan ja lähimmän asutuksen välille on jätettävä vähintään 300 metrin suojaetäisyys (Muraus -asetus 800/2010). Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Myös turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon, mm. työnaikaiset jyrkät luiskat. Louhosalue tulee ympäröidä aidalla, jossa on heijastavat merkit ja lisäksi tulee asettaa vaarasta ilmoittavat infotaulut. ELY -keskus pitää em. toimenpiteitä tarpeellisina mm. maastossa tapahtuvan liikkumisen vuoksi.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan OH1/2009 "Maa-ainesten kestävä käyttö" suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet: naapuritilan rajaan vähintään 30 m, asuttuun rakennukseen vähintään 300–600 m kallionottamisalueelta (vähintään 500 m, jos alueelle tulee murskaamo) ja maantielle väh. 50 m tien keskilinjasta.

Jälkihoito (maa-ainesten ottaminen)

Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten kestävä käyttö, OH1/2009) mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimenpiteitä ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan liitteessä nro 9.

Jälkihoitoon alueelle voi tuoda vain puhtaita maita alueella jo olevan aineksen lisäksi. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle ja alueen sopeuttamiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Alueelle ei saa muodostua luvatonta maankaatopaikkaa. Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:2 tai loivemmaksi.

ELY -keskuksen näkemyksen mukaan ympäristöluvassa tulisi antaa määräykset ainakin seuraavista asioista: toiminnan kapasiteetista ja raaka-aineista, melusta ja tarvittaessa tarpeellisista meluntorjuntatoimenpiteistä (esim. toiminta-aikarajat, toimintojen sijoitus, meluvallit jne.), pölypäästöistä ja niiden vähentämisestä (esim. kastelu jne.), vaarallisten aineiden varastoinnista ja käsittelystä, polttoaineiden, tuotteiden ym. varastoinnista ja käsittelystä, jätteistä, häiriö- ja poikkeustilanteista, toimenpiteet maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnan tarkkailusta ja raportoinnista.”

Tauno Rousu 5.11.2018:

”Asia Napapiirin Kuljetus Oy:n maa-aineslupa. Miksi se tarvitsee lisälupaa, kun entisetkin sepelit on ajamatta?? Häiritsee räjäytyksetkin, sekä kauhea rekkaralli taas, kun autot ajavat tuhatta ja sataa huonoa ja kuoppaista tietä maantieltä! Kauhea kumina kuuluu, kun tyhjät autonperäkärrien lavat kolisee ja kumisee kuin ukkosen jyry. Siksi vaadin ainakin nopeusrajoitusta maantieltä alkaen, vaan 10 km/h sekä Napapiirin Kuljetukselle että vetäisivät asfaltin maantieltä rautatiehen asti!! Se on hyvin pieni kustannus kauniin vaaran turmelemisesta!!”

Vonkavaaran vesiyhtymä 27.11.2018, vastineen ovat allekirjoittaneet Vilho Keskitalo, Matti vähä, Tapio Vaara, Tauno Rousu ja Piritta Peurasaari:

”Vonkavaaran vesiyhtymä vastustaa maa-ainesluvan myöntämistä, koska maa-aineslupa on lähellä ykkösluokan pohjavesialuetta, jolla sijaitsee Vonkavaaran vedenottamo. Vesiyhtymä toimittaa talousveden ympärivuotisesti 16 talouteen ja seitsemään loma-asuntoon. Tämän lisäksi vedenottamo sijaitsee Natura 2000 -luonnonsuojelualueella.

Vonkavaaran vedenottamo sijaitsee alle 300 metrin etäisyydellä kallioulouhospaikasta. Tutkimusten mukaan maa-ainesten kallioulouhiminen lähellä pohjavesialuetta, jopa kilometrinkin etäisyydellä, on aiheuttanut sen, että pohjavesialue on kuivunut. Pohjavesi laskeutuu alemmalle tasolle pitkän ajan kuluessa, joka voi kestää 2-5 vuotta. Maa-ainesta otettaessa kalliosta, porattaessa ja räjäytettäessä kalliota, pohjakallioon voi syntyä syviä

halkeamia, joiden kautta maa-aineskaivannon likainen ja saastunut vesi pilaa puhtaan lähdevesiottamon vedenlaadun. Lisäksi pohjaveden virtaama maaperässä voi louhinnan vaikutuksesta muuttaa suuntaansa, jolla voi olla arvaamattomat vaikutukset Vonkavaaran vedenottamoon.

Vedenottamon riittoisuuden pienentyessä ja paineen vaihteluiden seurauksena aiheutuisi vesijohtoverkoston ja kiinteistöjen laitteistojen rikkoutumisia, jotka aiheuttaisivat suuret kustannukset Vonkavaaran vesiyhtymän osakkaille. Vonkavaaran olemassa oleva vesijohtoverkosto ei rakenteellisesti kestä kunnallisen vesihuoltoverkoston painetta. Vonkavaaran vesiyhtymän osakkaiden iän ja varallisuuden huomioiden korvaavan vesijohtoverkoston rakentamisen kustannukset olisivat osakkaille kohtuuttomat. Lähteen veden pilaantuessa Vonkavaaran vesiyhtymä olisi pakotettu ostamaan moninkertaisesti kalliimpaa vettä Tornion Vesi Oy:ltä. Vonkavaaran vesiyhtymän nykyinen vuosimaksu on 120 €/talous/vuosi. On myös huomioitava se, että mikäli joudumme Tornion vesihuollon piiriin, jonka vedenlaatu on selvästi huonompi, mm. kalkkipitoisempi. Lähdevesi on juomavetenä laadullisesti aivan eri luokkaa kuin kunnallisen vesihuollon toimittama vesi. Lähdevettä käytettäessä ei myöskään tarvita kodinkoneiden puhdistamista kalkinpoistokemikaaleilla.

Vonkavaaran vesiyhtymä on rakennettu vuonna 1964 lähes kokonaan miestyönä, johon ei ole saatu minkäänlaista yhteiskunnallisia vesihuoltoavustuksia. On suorastaan käsittämätöntä, että tällainen yksityinen vedenottamo halutaan pilata maa-aineksen ottamisen vuoksi. Me kaikki ymmärrämme, että puhdas ja laadukas lähdevesi on tärkeämpää kuin kalliolouhos. Kalliota löytyy varmasti sellaisilta alueilta, joissa ei ole uhkana pohjaveden saastuminen ja koko olemassa olevan vesijohtoverkoston tuhoutuminen.

Vonkavaaran vesiyhtymä vaatii toimenpidekieltoa Tornion Sora Oy:n maa-ainesottoluvalla siihen asti, kun kaikki oikeusasteet on käyty läpi asian käsittelemiseksi. Vonkavaaran vesiyhtymän puolesta asiaa tulee jatkossa hoitamaan ympäristöasioihin perehtynyt lakiasiantoinisto.”

Hakijan vastine lausuntoon ja muistutuksiin, Asianajotoimisto Haavikko & Salo Oy 9.1.2019:

”Napapiirin Kuljetus Oy (”Yhtiö”) uudistaa lupahakemuksensa pyytäen, että Yhtiön hakemus hyväksytään.

Perustelut

Yhtiön käsityksen mukaan

– haettu maa-aineslupa ja sen perusteella tapahtuva ottamis- ja murskaustoiminta vastaavat jo aiemmin eli vuonna 2008 annettun lupapäätöksen ehtoja.

– ELY -keskuksen 11.12.2018 antamassa lausunnossa esiin tuodut seikat vastaavat aiemman lupapäätöksen ehtoja. Niiden mukaista toimintaa Yhtiö on

harjoittanut jo vuodesta 2008 lähtien eikä näin ollen Yhtiön nyt hakeman luvan ja ELY -keskuksen antaman lausunnon välillä ole ristiriitaa.

– em. johtuen haettu lupa on hyväksyttävä hakemuksen mukaisena ja määrättävä, että toiminta voidaan aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Yhtiö tulee jättämään lupaviranomaisen määräämän vakuuden, mikäli hakemuksessa tarkoitettu toiminta saadaan aloittaa ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman.

Asian taustasta

Tornion kaupungin ympäristölautakunta on 18.11.2008 myöntänyt Yhtiölle maa-ainesten ottamista koskevan luvan Vonkavaara -nimiselle kiinteistölle. Tuleva kallion louhinta ja murskaustoiminta vastaa jo aiemman luvan aikana harjoitettua toimintaa.

Yhtiön tiedossa ei ole, että aiemman luvan perusteella harjoitetusta toiminnasta olisi aiheutunut sellaista haittaa ympäristölle, yleiselle viihtyvyydelle tai terveydelle, joka voisi olla este nyt haetun luvan/lupien myöntämiselle. Tällaista seikkaa ei ole mainittu myöskään ELY -keskuksen antamassa lausunnossa.

Yhtiön käsityksen mukaan sen nyt jättämät lupahakemukset ovat samanlaisia kuin ELY -keskuksen 11.12.2018 laatimassa lausunnossa sivuilla 2-4.

Yhtiön hakema toiminta ei ole vastoin maa-ainelain tai ympäristönsuojelulain säännöksiä. Luvan myöntämiselle ei siten ole estettä ja lupahakemukset tulee hyväksyä esitetyn mukaisina.

Yhtiö korostaa, että maa-ainesten saatavuuden turvaamiseksi tulisi toiminta saada aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Asiassa on kysymys jo käynnissä olevan toiminnan jatkamisesta, jonka Korkein hallinto-oikeus on hyväksynyt vuonna 2010 antamallaan päätöksellä. Hakemuksessa tarkoitettun toiminnan jatkuminen on alueen infran rakentamisen kannalta välttämätöntä.

Yhtiö tulee jättämään lupaviranomaisen määräämän vakuuden mikäli luvasta valitetaan.”

RATKAISUOSA (MAA 6§, YSA 15 §)

VIRANOMAISEN RATKAISU (MAA 6§, YSA 15§; NaapL 17 §)

Ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja myöntää Napapiirin Kuljetus Oy:lle kiinteistölle Vonkavaara 851-432-22-34 maa-aines- ja ympäristöluvan kiviainesten ottamiseen, louhintaan ja murskaukseen.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksissa esitetyn mukaisesti ja kuitenkin noudattaen seuraavia lupamääräyksiä (siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa):

LUPAMÄÄRÄYKSET

Toiminnan sijainti

1. Luvan voimassaoloaikana otettavaksi sallittu maa-ainesten kokonaismäärä on 85 000 m³ ktr. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. (MAL 11 §; MAA 6 §)
2. Ottamisalue on merkittävä maastoon punaisiksi maalatuin paaluin, paaluväli noin 30 metriä. Ottamisalueen nurkkapisteisiin on rakennettava kiinteät, koko ottamistyön ajan säilyvät kulmapukit. Ottamistoiminnan kohteena oleva alue on eristettävä hyvin erottuvalla aidalla sekä varoitustauluilla siihen asti, kunnes alue on tasoitettu, luiskattu ja muutoinkin siistitty. Kalliolouhos tulee muotoilla jo ottamistoiminnan yhteydessä sellaiseksi, ettei louhosalue ottamisen jälkeenkään aiheuta vaaraa ympäristölle. Louhoksen lopullisten turvarakenteiden tulee olla sellaisia etteivät ne vaadi valvontaa ja kunnossapitoa (MAL 11 §; MAA 6,7 §).
3. Alin ottotaso saa olla enintään +44,00 m (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjavesitason ja ottoalueen pohjan väliin jää vähintään yhden (1) metrin koskematon suojakerros. Pohjavesipinnan tulee olla hakijan tiedossa ja se tulee määrittää luotettavasti. Ottajalla tulee aina olla tiedossa hyväksytty ottotaso. Korkeustaso ottamisalueella tulee olla aina tiedossa riittävien korkeuskiintopisteiden avulla. (MAL 11 §; MAA 6 §)
4. Puustoa ja kasvillisuutta saa poistaa vain kaivutoiminnan vaatimalta alueelta. Alue on tasoitettava ja siistittävä ottamistyön edistyksen mukaan. (MAL 11 §; MAA 6 §)
5. Luiskaukset on sovellettava ympäristöön sopiviksi leikkauksissa esitettyjä periaatteita 1:2-1:3 kaltevuutta käyttäen. Ottamisalueella ei saa olla tarpeettomasti jyrkkiä luiskaamattomia rintauksia. Ylisuuret kivet on haudattava luiskaustöiden yhteydessä. (MAL 11 §; MAA 6 §)
6. Mikäli ottamisalue rajoittuu naapurikiinteistöön, jolla ei ole maa-ainesten ottamislupaa, tulee ottamisalueen ja naapurikiinteistön rajan väliin jättää vähintään 30 metrin koskematon suojavyöhyke. (MAL 11 §; MAA 6 §)
7. Tilojen kulmapaalut on suojattava niin, etteivät ne vaurioidu ottamistyön aikana. Tarvittavasta kulmapaalujen siirrosta on sovittava Lapin maanmittauslaitoksen kanssa. (MAL 11 §; MAA 6 §)

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin aiheutuvat päästöt

8. Toiminta-alue on pidettävä mahdollisimman puhtaana. Alueen muotoilussa on käytettävä ainoastaan puhdasta maa-ainesta. Toiminnasta ei saa aiheutua maaperän, pintaveden tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa tai muutakaan kohtuutonta rasitusta ympäristölle. Paikat, joissa käsitellään tai säilytetään öljyä tai muuta maaperän tai pohjaveden kannalta vaarallista ainetta, samoin mahdolliset työkoneiden ja autojen säilytysalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Satunnaisetkaan päästöt eivät saa päästä pohjaveteen. (MAL 11 §; MAA 6 §, YSL 7 - 8, 15–17, 20, 49, 52 §; YSA 15 §; MURA 9 §)
9. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida ilman Meri-Lapin ympäristöpalveluiden hyväksymiä suojakaukaloita. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottoaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävä kemikaalivuotojen torjuntakalusto. Poltto- ja voiteluaineet sekä muut kemikaalit on säilytettävä turvallisesti alueen liikenne huomioon ottaen. (YSL 7-8, 15–17, 20, 49, 52, 58 §; JL 13, 28, 29, 72 §; MURA 9, 12 §)
10. Polttonestesäiliöitä täytettäessä on otettava huomioon lämpölaajenemisen mahdollisuus, niin että säiliöstä ei tapahdu ylivuotoa. Jos alueella tankataan laitteita, koneita tai ajoneuvoja, polttoainesäiliön tankkausyhteessä on oltava pistooliventtiili tai vastaava, joka estää painovoimaisesti tai lappoamalla tapahtuvan polttoainevuodon. (YSL 7, 14–17, 20, 49, 52 §; MURA 9 §)
11. Laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Suoja-aldaiden kunto on tarkastettava ennen niiden käyttöön ottamista. Öljyä tai muuta haitallista kemikaalia vuotavien laitteiden käyttö on kielletty. Alueella ei saa säilyttää eikä varastoida ylimääräistä kalustoa, romuja tai jätettä. (YSL 7-8, 14–17, 20, 49, 52 §; JL 72 §; MURA 9, 12 §)
12. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että louhosvedet valuvat pois päin pohjavesialueelta. Mikäli alueelta johdetaan vesiä toisen maalle, tulee sitä tehdä sopimus ko. maanomistajan kanssa. Johdettavien vesien laatua tulee tarkkailla ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, COD_{Mn}, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C₁₀-C₄₀). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa vesien johtumisreitillä tai sen ympäristössä eikä alapuolisessa vesistössä. (YSL 6, 7, 20, 49, 52 §; MURA 10 §)
13. Pohjaveden korkeutta alueella tulee seurata toiminnan aikana 2 kertaa vuodessa. Mikäli louhosalueelta pois johdettavan veden havaitaan olevan epätyydyttävä, toiminnanharjoittaja on velvollinen ottamaan ja analysoimaan vesinäytteet Vonkavaaran vesiyhtymän vedenottamolta. Näytteistä on määritettävä sameus, väri, haju, maku, pH, rauta, mangaani,

KMnO₄-luku, kloridi, ammonium, nitraatti, nitriitti, fluoridi, Escherichia coli ja koliformiset bakteerit. Tulokset pohjaveden korkeuden ja laadun seurannasta tulee toimittaa Meri-Lapin ympäristöpalveluille. (YSL 17 §)

Päästöt ilmaan

14. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Mikäli murskattavia aineksia tai kulkuväyliä on kastettava pölyämisen estämiseksi, saa pölynsidontaan käyttää ainoastaan vettä. Laitteiden ja pölysuodattimien asianmukaisesta toiminnasta on huolehdittava. Toiminnan johdosta hiukkaspitoisuus yli 200 metrin päässä toiminnan pölyä synnyttävistä toiminnoista ei saa nousta hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) osalta yli 0,05 mg/m³ eikä kokonaisleijuman osalta yli 0,3 mg/m³ vuorokausikeskiarvona laskettuna. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä asiantuntemus (YSL 7-8, 15–17, 20, 49, 52, 58, 209 §; NaapL 17 §; ILA 4 §; MURA 4, 5 §)

Melu

15. Klo 23 – 6 eikä pyhäpäivinä saa aiheuttaa melua. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq}-arvoja: klo 7-22 minkään kuuden tunnin jakson aikana eivät saa ylittyä raja-arvo 45 dBA millään virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä raja-arvo on 55 dBA minkään asuinkiinteistön piha-alueella; klo 6-7 ja klo 22-23 tunnin jakson aikana eivät saa ylittyä raja-arvo 40 dBA millään virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä raja-arvo 50 dBA minkään asuinkiinteistön piha-alueella. Jos on aihetta epäillä, että toiminnasta aiheutuu häiritsevää melua, on toiminnanharjoittajan varmistettava melutaso melumittauksin. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus. (YSL 6, 7, 20, 49, 52, 62, 172, 209 §; VNp 993/1992 2 §; NaapL 17 §; MURA 1, 7 §)

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

16. Toimintaa tulee harjoittaa siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteistä ei saa aiheutua epäsiisteyttä eikä haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn vastaanottajalle, jolla on oikeus käsitellä jätettä. Vain hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet voidaan toimittaa kaatopaikalle, mikäli ne eivät ole vaarallisia jätteitä.

Jäteöljyt, kiinteät öljyiset jätteet sekä muut vaaralliset jätteet on kerättävä kukin jätelaji sille merkittyyn omaan, tiiviiseen astiaansa ja toimitettava mahdollisimman pian luvalliseen tällaisen jätteen vastaanottoipaikkaan, vähintään kerran vuodessa. Varastointi on tehtävä tiivispohjaisessa reunakorokkeilla varustetussa, katetussa varastoissa, niille selvästi merkityssä paikassa, erillään muista jätteistä. (YSL 7, 15-17, 52, 58 §; JL 8, 13, 15-17, 28, 29, 72, 120, 121 §; JA 7-9 §; JHM 17-18, 37-38 §; MURA 11 §)

Häiriötilanteisiin varautuminen ja niissä toimiminen

17. Jos tapahtuu öljy- tai muu kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Mahdollisimman pian eli viimeistään kiireisten torjuntatoimien jälkeen häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille (puhelinumero v. 2019: ympäristötarkastaja 050 566 4195, ympäristöpäällikkö 040 7555 891). Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. Työmaalla on oltava näkyvillä pelastuslaitoksen ja ympäristöviranomaisten yhteystiedot niin, että nopea tiedottaminen näille onnistuu.

Pilaantumisen vaaraa aiheuttaneen häiriötilanteen jälkeen toiminnanharjoittajan on tehtävä toimenpiteet, joilla saadaan ehkäistyä vastaavan tapahtuman toistumista jatkossa.

(YSL 6-8, 14–17, 20, 49, 52, 58, 123, 170, 172 §; JL 13, 120, 122 §; JHM 2 §; MURA 12 §)

18. Öljy- ja polttoainevalumien varalta toiminnanharjoittajalla on oltava käytettävissä öljynimetysvillaa, turvetta tai muuta imeytysainetta sekä valumien ja imeytyneiden valumien talteenottoa varten astioita ja muita välineitä. Vuotona ympäristöön päässyt öljy on kerättävä välittömästi talteen. Imeytetty öljy on toimitettava hyväksytyyn vaarallisen jätteen vastaanottoon. (YSL 6, 7, 14–17, 20, 49, 52, 58, 62, 133 §; JL 28 §; MURA 12 §)

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

19. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien tekniikoiden kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen syntymistä tai edistää jätteen hyötykäyttöä. (YSL 5-8, 14–16, 20, 49, 52, 53, 58 §; JL 8, 13, 15, 120 §; JA 12.1 §)

Toiminnan aloittaminen, tarkkailu ja raportointi

20. Ennen ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa alkukatselmuksen pitämisestä. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
- ottamisalue nurkkapisteineen merkittynä maastoon

- vaaditut vakuudet jätetty
- suunnitelman laatimisessa käytetty +korkeus tietoineen havaittavissa ja merkittynä maastoon siten, että se on käytettävissä koko luvan voimassaoloajan
- ottamisalueen merkinnät asennettuina
- maa-ainesten oton aloittamiskohtiin merkittynä sallittu ottamistaso.

Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle on ilmoitettava, milloin alueella murskataan. Ympäristönsuojelulle tulee ilmoittaa aina, kun alueella aloitetaan uusi murskaamon toimintajakso tai murskaamo väliaikaisesti tai lopullisesti puretaan alueelta sekä aseman vuosittaisen toimintakauden alkamisesta ja päättymisestä. (MAL 11 §; MAA 6 §; YSL 8, 52, 172 §)

21. Lisäksi on pidettävä kirjaa:

- otetun aineksen määrästä ja laadusta (maa-aineksista, jotka kuljetetaan pois alueelta, varastoidaan alueelle tai jalostetaan; ilmoitus NOTTO-tietojärjestelmään.)
- työskentelyajoista,
- huoltotoimista, kuten suojarakenteiden ja säiliöiden tarkkailusta ja kunnossapidosta;
- häiriötilanteista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä,
- ympäristönäkökohtiin liittyvästä tarkkailusta ja tarkastuksista ja niiden tuloksista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä,
- korjausmääräyksistä, huomautuksista ja näiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä;

Kirjanpidosta on käytävä ilmi tarkkailun tai muun toimen ajankohta ja suorittaja sekä tehdyt havainnot ja toimenpiteet. Yhteenvetoraportti edellistä toimintavuotta koskevasta toiminnan tarkkailusta ja kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Raportit tarkkailuista ja kirjanpidoista on näytettävä ja toimitettava ympäristönsuojeluviranomaisten edustajille muulloinkin tarvittaessa tai pyydettyäessä. Toiminnanharjoittajan on säilytettävä tässä päätöksessä määrättyä kirjanpitoaan vähintään kuusi vuotta. (MAL 11, 23a §; MAA 6, 9 §; YSL 62, 172 §)

22. Toiminnanharjoittajan on nimettävä henkilö, joka vastaa toiminnan asianmukaisesta suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava tämän vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta. Vastuuhenkilön/henkilöiden yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (YSL 8, 62, 172 §; JL 122, 141 §)

23. Mikäli toiminnanharjoittaja muuttuu, suunnitelman mukainen pohjan taso aiotaan alittaa tai toimintaa aiotaan muuttaa olennaisesti (esim. päästöjen, tuotannon tai käsiteltävien tai varastoitavien materiaalien laadun tai määrän muuttuminen), on muutoslupa haettava lupaviranomaiselta. (MAL 13 a, 16 §; YSL 6, 8, 14–17, 89§)

24. Jos on aihetta epäillä, että toiminnasta aiheutuu kohtuuttomia päästöjä, on toiminnanharjoittajan tehtävä tarvittavat selvitykset/mittaukset päästöistä. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen, milloin alueella tehdään näiden lupamääräyksiä mukaisia mittauksia tai muita selvityksiä. (YSL 8, 62, 172 §; JL 120, 122 §)

Toiminnan lopettaminen

25. Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (maa-ainesten kestävä käyttö, OH1/2009) mukaisesti Lopulliset alueen viimeistelytyöt on tehtävä suunnitelmapiirroksen ”suunniteltu tilanne” mukaisesti. Ottamisalueella ei saa olla tarpeettomasti jyrkkiä luiskaamattomia rintauksia. Luiskiinkin ei saa jäädä irtaimia kiviä tai muita mahdollisia vaaratekijöitä. (MAL 11 §; MAA 6 §)
26. Mikäli ottamisalue saatetaan kokonaisuudessaan lupamääräysten edellyttämään kuntoon ennen lupapäätöksen mukaista luvan päättymisaikaa, voidaan ottamisluvan haltija vapauttaa lupaviranomaisen päätöksellä velvoitteista jo ennen luvan viimeistä voimassaolopäivää, perustuen maa-ainesluvan haltijan katselmuspyyntöön sekä alueella suoritettuun lupamääräykset toteutetuksi hyväksyvään katselmukseen. (MAL 11 §; MAA 6, 7 §)
27. Ottamisalue on saatettava lupamääräysten ja hyväksytyjen suunnitelmien edellyttämään kuntoon luvan voimassaoloaikana, tai mikäli lupapäätöksen mukainen ottamistyö on kesken ja sitä on tarkoitus jatkaa, hankittava uusi lupapäätös ennen voimassaolevan luvan päättymistä. Alue, jolla toimintaa on harjoitettu, on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Ottamistyön päätyttyä on alueella suoritettava lopputilanteen kartoitus sekä laadittava mittaustulosten perusteella ja lupaviranomaisen vaatimalla tarkkuudella alueelta kartta pintavaaitus- ja luiskien kaltevuustietoineen. Tarvittaessa on lopputilanne esitettävä myös leikkauspiirroksin. Kartta luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään viikkoa ennen loppukatselmusajankohtaa. (MAL 11 §; MAA 6-8 §; YSL 6-8, 14–17, 58, 113, 170, 172 §; JL 13, 72, 73)
28. Mikäli alueella joudutaan lupa-ajan päättymisen jälkeen varastoimaan tilapäisesti irrotettuja maa-aineksia, niin ettei viimeistelytoimenpiteitä voida varastoalueiden osille tehdä, tulee sijoituspaikoista, -määristä ja varastointiajasta tehdä hyvissä ajoin ennen luvan päättymistä suunnitelma ja esittää se lupaviranomaisen hyväksyttäväksi. Varastointialueita ei saa sijoittaa niin, että ne haittaisivat esim. luiskaustöiden toteutusta ja luiskien viimeistelyä. (MAL 11 §; MAA 6, 8 §)

Vakuudet

29. Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksiä noudattamiseksi maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus **13000€**(kolmetoistatuhatta) euroa. Vakuuden on oltava 15 kuukautta yli tämän luvan voimassaoloajan.

30. Hakijan on asetettava lupamääräysten muuttamisen varalle **5000€** (viisi tuhatta) vakuus (YSL 199§)

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Murskauksessa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

PÄÄTÖKSEN NOUDATTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Lupaviranomainen määrää, että toiminta voidaan aloittaa tämän lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Lupaviranomainen katsoo, että toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta on maa-aineslain 21§:n ja ympäristönsuojelulain 199§:n mukainen perusteltu syy. Tämän lupapäätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, kun toiminta järjestetään lupapäätöksen määräysten mukaisesti. Hakijan on asetettava lupamääräysten muuttamisen varalle **5000 €** (viiden tuhannen) vakuus (lupaehto 28) (YSL 199§. MAAL 21§)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Päätöksen voimassaolo ((MAL 10§, YSL 87 §)

Tämä lupapäätös on voimassa 31.5.2028 asti. Lupa on kuitenkin voimassa vain niin kauan kuin luvan haltijalla on maanomistajan kanssa ottosopimus tai hallintaoikeus alueeseen. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

Luvan muuttaminen

Lupaviranomainen voi määrätä tekemään hakemuksen lupamääräysten muuttamiseksi tai muuten muuttaa lupaa, jos toiminta muuttuu tai jos on aihetta epäillä, että tässä luvassa annetut ehdot eivät riitä estämään luonnon vahingollista muuttumista, vaaraa terveydelle, viihtyisyyden melkoista vähenemistä tai muuta näihin rinnastettavaa edun loukkausta, tai jos annetut määräykset eivät perustu parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan tai jos luvan muuttaminen on tarpeen johtuen muusta olennaisesta muutoksesta olosuhteissa. (MAL 16; YSL 20, 29, 49, 52, 62 ja 89 §)

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen (YSL 70.2 §)

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

RATKAISUN PERUSTELUT (HL 44 §)

Lupaharkinnan perusteet

Ympäristölautakunta katsoo tämän hetkisen tiedon mukaan, että määräysten mukainen toiminta täyttää maa-aineslain, ympäristönsuojelulain ja jätelain ja niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset ja toiminnassa voidaan noudattaa, mitä luonnonsuojelulaissa säädetään. Edellä mainitun perusteella maa-aines- ja ympäristölupa myönnetään. (MAL 6 §; YSL 48 §)

Luvan myöntämisen edellytykset (YSL 11, 12, 49 §)

Maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset huomioon ottaen, aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän, pohjaveden tai meren pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä kohtuutonta haittaa naapureille.

Toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti eikä se saa vaikeuttaa alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Toiminta on sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumisen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Ympäristölautakunnan tämän hetkisen tiedon mukaan luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1-7 ja 21 ovat tarpeen maa-aineslain luvan myöntämisen edellytysten täyttymiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi.

Määräykset 1–18 on annettu, jotta toiminnasta ei aiheutuisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai terveyshaittaa ja jotta ympäristön pilaantumisvaaraa voitaisiin ehkäistä tehokkaasti.

Määräykset 3-6 ja 8–13 on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Määräykset 8 ja 16 on annettu asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi ja jätteiden synnyn ehkäisemiseksi ja koska jäte on hyödynnettävä, jos se teknisesti on mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia. Jätteistä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteiden hyödyntäminen ja loppukäsittely on tehtävä paikassa, jolla on siihen lupa. Jätettä ei saa hylätä tai käsitellä hallitsemattomasti. Jätteet on kerättävä ja pidettävä toisistaan erillään siinä laajuudessa kuin se

on terveydelle ja ympäristölle aiheutuvan haitan ehkäisemiseksi taikka jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Jätehuollossa on käytettävä parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa sekä mahdollisimman hyvää terveys- ja ympäristöhaitan torjumismenetelmää. Roskaantumisen ja ympäristölle aiheutuvan muun haitan estämiseksi on huolehdittava laitosalueen siisteydestä.

Määräys 15 on annettu meluhaitan ehkäisemiseksi. Jos toiminnasta aiheutuvan äänitason epäillään ylittävän määräyksessä asetetun tason, melumittaukset ovat tarpeen, jotta saadaan selville toiminnan todellinen äänitaso. Mittaustulosten perusteella voidaan arvioida tarvetta meluntorjuntatoimiin. Klo 22-6 välisenä aikana melu koetaan herkästi erityisen häiritseväksi, joten melun aiheuttaminen tähän aikaan on kielletty.

Häiriötilanteita ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskevia määräyksiä on annettu poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Häiriötilanteisiin varautuminen ennakolta ja mahdollisimman nopea toiminta häiriötilanteissa on tarpeen ympäristö- ja terveyshaittojen estämiseksi. Häiriötilanteista, vahingoista, onnettomuuksista ja niihin liittyvistä korjaavista toimista ilmoittaminen valvontaviranomaiselle on tarpeen mahdollisimman pian, jotta häiriöistä aiheutuvia ympäristöhaittoja ja niiden torjumista voidaan valvoa ja ottaa kantaa mahdollisiin häiriöistä johtuviin valituksiin. (lupamääräys 17)

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvan haltijalla on yleinen selvilläolovelvollisuus mm. toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa kiviainestuotannossa on esitetty julkaisussa Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)– Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa (Suomen ympäristö 25/2010) (lupamääräys 19)

Määräykset 20-22 koskevat tarkkailua, kirjanpitoa, raportointia ja toiminnanharjoittajan selvillä oloa toiminnasta ja sen seurauksista. Nämä määräykset ovat tarpeen mm. toiminnan valvomiseksi: toiminnanharjoittajan ja viranomaisen on pystyttävä olemaan selvillä siitä, että laitos toimii, kuten on tarkoitettu ja ilmoitettu, sekä toimintaan liittyvistä mahdollisista haitoista, vaaroista ja jätteistä sekä säädösten noudattamisesta. Näillä määräyksillä osaltaan täsmennetään toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuutta (YSL 6 §). Ne ovat tarpeen myös jätteiden asianmukaisen käsittelyn ja hyötykäytön edistämisen seuraamiseksi ja valvomiseksi. Viranomaisella tulee toiminnan valvomiseksi olla tiedossaan toiminnan yhteyshenkilö, jolta saa tietoa toiminnasta ja sen ympäristövaikutuksista.

Määräyksessä 21 on luvassa määritellylle kirjanpidolle määrätty säilytysaika niin, että siinäkin tapauksessa, jos vasta myöhemmin huomataan toiminnan aiheuttaneen pilaantumista, olisi tallella tietoja, joiden perusteella toimintaa ja sen mahdollisesti aiheuttamaa pilaantumista voitaisiin arvioida. (JL 119 §)

Luvan haltijan on ilmoitettava olennaisesta muutoksesta hyvissä ajoin ennen muutosta valvontaviranomaisen edustajalle (Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu), jotta toiminnan seuranta ja valvonta voidaan järjestää asianmukaisesti ottaen muutos huomioon ja valvontaviranomainen voi arvioida muutoksen aiheuttamia ympäristö- ja muita vaikutuksia sekä mahdollista ympäristöluvan muutostarvetta (määräys 23)

Määräys 28 on annettu, jotta voidaan valvoa, että toiminnasta ei sen lopettamisen jälkeenkään aiheudu haittaa ympäristölle.

Vastaus lausuntoihin ja muistutuksiin

Yksityishenkilön muistutus on otettu huomioon lupamääräyksessä 15.

Vesiyhtymän muistutus on otettu huomioon lupamääräyksessä 13.

Lapin ELY -keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 1, 9-10 ja 12-17.

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL23§, YSL 205 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **850** euroa.

Kivenlouhinnan tai murskaamon ympäristöluvan käsittelymaksu on 1580 euroa, josta maa-aines- ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään 50% eli 790 euroa. Tämän maa-aines- ja ympäristöluvan lupamaksu on yhteensä **1790** euroa.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna $85\ 000\ m^3 \times 0,0045\ €/m^3 = 382,50\ €$. Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin. Ympäristöluvan suunnitelmallisesta valvonnasta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen valvontamaksu.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN (YSL 85 §)

Päätös

Päätös ja sitä koskeva valitusosoitus toimitetaan hakijalle loppua käsittelymaksua koskevan laskun kanssa sekä tavallisena kirjeenä Lapin

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Meri-Lapin ympäristöpalvelut pitää päätöksen ja em. liitteet nähtävillä, valitusaikana Tornion kaupungintalon ala-aulassa. Valitusaikana päätös on nähtävillä internetissä Tornion kaupungin internet-sivuilla ilman liitteitä.

Tieto päätöksestä

Tieto päätöksestä annetaan Tornion kaupungin ilmoitustaululle julkipantavalla kuulutuksella.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan kirjeitse niille, joille annettiin kirjeitse tieto ympäristölupahakemuksen vireilläolosta.

Ilmoituksessa mainitaan mm. paikat, joissa päätös on nähtävillä sekä päätöksen valitusaika.

MUUTOKSENHAKU (YSL 84, 190 §, HIKL 14, 22 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeudelta, jolle valituskirjelmä liitteineen on toimitettava. Valitusaika päättyy **26.03.2019**. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (YSL) 527/2014
 VNA ympäristönsuojelusta (YSA) 713/2014
 Jätelaki (JL) 646/2011
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (JA) 179/2012
 Hallintolaki (HL) 434/2003
 Hallintolainkäyttölaki (HIKL) 586/1996
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992
 Perämeren jätelautakunnan alueen jätehuoltomääräykset (JHM) 30.4.2013
 Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 800/2010 (MURA)
 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 38/2011 (ILA)
 Meri-Lapin ympäristöpalveluiden johtosääntö, kv 25.11.2013 (Johtos)
 Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa, Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunta 18.1.2011 (YsvoT)
 Laki eräistä naapurussuhteista (NaapL) (26/1920)

LIITTEET

Maa-ainesten ottamissuunnitelma

OHEISAINEISTO